

FLIP VOETS EN ERIC BREWAEYS OVER RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

PARKETMAGISTRATE NICOLE CALUWÉ: 'JEUGDBESCHERMINGSWET VAN 1965 IS TOTAAL ACHTERHAALD'

EN VERDER
RECHTSBIJSTANDS-
VERZEKERING OF
MUTUALISERING?

RAAD VAN STATE KNOEIT MET BENOEMINGSDOSSIER STAATSRAAD

DAT HET BENOEMINGSBELEID VAN MAGISTRATEN ZICH NOG WEL EENS IN ZIJN OUDE GEWADEN WIL HULLEN, BEWIJST EEN RECENT VONNIS VAN DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG TE BRUSSEL. BIJ DE VERGE-
LIJING VAN DE TALENTEN EN KWALIFICATIES VAN EEN EERSTE EN EEN TWEEDE GERANGSCHIKTE KANDIDAAT-STAATSRAAD IS EEN ERNSTIGE ONREGELMATIGHEID VASTGE-
STELD DIE LAAT VERMOEDEN DAT ER PARTIJ-
POLITIEKE REDENEN ZIJN GEWEEST OM DE ENE KANDIDAAT NIET EN DE ANDERE KANDIDAAT WEL ALS EERSTE TE RANGSCHIKKEN IN DE VOORDRACHT DOOR DE RAAD VAN STATE. DE BELGISCHE STAAT IS VEROORDEELD TOT HET BETALEN VAN 1 EURO SCHADEVERGOEDING AAN DE NIET-BENOEMDE KANDIDAAT. OP DE EIS OM HET VONNIS OOK TE PUBLICEREN IN EEN AANTAL KRANTEN, OP DE WEBSITE VAN HET BELGISCH STAATSBAD EN OP DE HOMEPAGE VAN DE RAAD VAN STATE IS DE RECHTBANK EVENWEL NIET INGEGAAN.

DIRK VOORHOOF

Het organiseren van een betere justitie staat sinds een paar regeerperiodes hoog op de agenda. Een meer op kwaliteit gerichte instroom van magistraten is één van de speerpunten van het gewijzigde benoemingsbeleid, omdat in het verleden niet altijd de beste of meest geschikte kandidaat het haalde. Met de oprichting van de Hoge Raad voor de Justitie werd een meer op kwaliteit gerichte aanwerving en benoeming van magistraten nagestreefd. Ook de benoemings-

procedure voor de aanwerving van staatsraden (rechters) bij de Raad van State - die niet onder justitie ressorteert, maar onder binnenlandse zaken - werd enkele jaren geleden, in 1997, aangepast. Om de objectiviteit en de transparantie van de aanwervingprocedure te waarborgen, draagt de algemene vergadering van de Raad van State (art. 70 R.v.St.-Wet) drie kandidaten voor, hoewel ook Kamer of Senaat nog kandidaten kunnen voordragen. Vervolgens benoemt de minister van binnenlandse zaken.

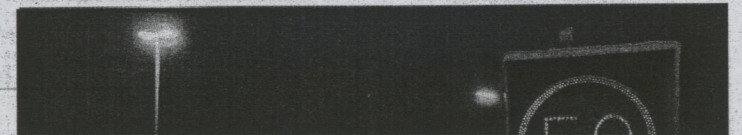
'GEBUISEDE' KANDIDAAT WORDT PLOTS ALS EERSTE GERANGSCHIKT...

Tijdens een van de laatste procedures liep het echter goed fout, zo blijkt nu, toen bij koninklijk besluit van 15 april 2002 Martine Baguet tot staatsraad werd benoemd. Mevrouw Baguet was door de Raad van State als eerste kandidate gerangschikt, François Jongen als tweede. Tijdens een vorige ronde in 2001 was Jongen ook al eens als tweede naar voren geschoven, terwijl Baguet toen niet werd vermeld omdat zij in tegenstelling tot de drie toen gerangschikte kandidaten geen wetenschappelijke publicaties kon voorleggen. Groot was de verrassing dus toen nauwelijks één jaar later Baguet in één beweging uit het niets over Jongen sprong, en nu dus wel over de nodige troeven bleek te beschikken, hoewel haar situatie ongewijzigd was. De motivering in 2002 van de Raad van State luidde dat Baguet tijdens een mondeling onderhoud een voortreffelijke indruk had gemaakt en getuigde van een bijzondere intellectuele scherpzinnigheid, met een gestructureerde en synthetische instelling, dat zij bewijs leverde van maturiteit en van een duidelijk, direct maar toch genuanceerd uit-

drukkingsvermogen. Als ambtenaar bij het ministerie van tewerkstelling en sociale zaken had zij ook blijk gegeven van een bijzondere collegialiteit, wat haar onderscheidde van de tweede kandidaat, François Jongen.

Het argument van de vorige benoemingsronde, in 2001, toen Jongen tweede werd geklasseerd en Baguet niet in de rangschikking werd opgenomen, bleek niet meer van toepassing. Toen, één jaar eerder, luidde het nog dat zij niettegenstaande haar verdiensten, met name als ambtenaar, niet kon worden gerangschikt 'en raison notamment de l'absence de publications scientifiques à son actif'. Precies op dit punt erkende de Raad van State dat Jongen een veel sterker dossier kon voorleggen: Jongen is doctor in de rechten, hoogleraar aan de U.C.L. en heeft talrijke wetenschappelijke publicaties op zijn actief, wat de Raad van State toen omschreef als 'une production abondante et de qualité', zowel op het domein van het administratief recht, grondwettelijk recht, strafrecht, strafprocesrecht en Europees recht, publicaties 'qui traitent de matières en rapport étroit avec les matières relevant de la compétence du Conseil d'Etat'. De Raad van State benadrukte toen ook de waardering voor diens praktijk als advocaat 'notamment dans la section d'administration'. Dat Jongen het in 2001 niet haalde van de eerste kandidaat had, nog steeds volgens de Raad van State, te maken met de ruimere ervaring van de eerste kandidaat met de Raad van State, alsook met het feit dat Jongen recenter zijn interesse had laten blijken dan de eerste kandidaat 'dont la candidature a d'ailleurs déjà été retenue antérieurement sous la forme d'une présentation en deuxième ordre'.

Lees verder BLADZIDE 7

De media hebben het signaal begrepen. Hun publiek wil meer info over justitie. Bijgevolg werd

ouders van de talrijke verkeersslachtoffertjes niet evenveel aandacht en respect?

en tamen droeg (beschikkingen uitsluitend via VJV-secretariaat)

Raad van State knoeit met benoemingsdossier staatsraad

vervolg van p. 1

In 2002 lijken deze argumenten de Raad van State niet meer van pas te komen en wordt Baguet als eerste gerangschikt, hoewel de beoordeling van de tweede kandidaat, Jongen, nagenoeg identiek geformuleerd is als in 2001.

Bij een volgende vacature in 2003 is Jongen opnieuw kandidaat, maar deze keer wordt hij helemaal niet gerangschikt. In de motivering verwijst de Raad van State naar het feit dat de kandidaat een vordering heeft ingeleid tegen de Belgische Staat omdat hij bij een vorige ronde niet als eerste kandidaat werd gerangschikt en Baguet toen werd benoemd. De Raad van State vermeldt weliswaar expliciet dat het de kandidaat niet ten kwade kan worden aangerekend dat hij van de hem beschikbare rechtsmiddelen gebruik maakt. Maar 'qui qu'il en soit' is de Raad van State van oordeel dat Jongen - 'malgré les qualités qui sont les siennes' - toch niet over een voldoende rijke en nuttige ervaring beschikt om gerangschikt te kunnen worden.

JONGEN VS. BELGISCHE STAAT

In een vonnis van 26 februari 2004 is de rechtbank van eerste aanleg te Brussel van oordeel dat de Raad van State in 2002 ten opzichte van Jongen op onrechtmatige wijze heeft gehandeld. Het verweer van de Belgische Staat dat de vordering van Jongen voor de civiele rechter niet ontvankelijk is en dat hij het benoemingsbesluit had moeten aanvechten bij de Raad van State veegt de rechtbank van tafel. Enerzijds sluit de procedure van het administratief annulatieberoep de mogelijkheid niet uit om, geheel los daarvan, de burgerlijke rechter te vatten. Anderzijds kan ook worden opgemerkt dat een annulatieberoep bij de Raad van State in dit specifieke geval niet voor de hand ligt, aangezien de opgeworpen onregelmatigheid in de procedure betrekking heeft op een handeling van de algemene vergadering van de Raad van State zelf. Ook de andere verweermiddelen van de Belgische Staat worden door het vonnis één voor één weerlegd of als niet

terzake afgewezen.

Zo merkt het vonnis op dat op geen enkel moment het proces-verbaal van het mondeling onderhoud met Baguet wordt voorgelegd en dat bovendien ook Jongen de kans geboden had moeten worden tot een dergelijke mondelinge presentatie voor de Raad van State. Het argument dat plots uit de hoge hoed is getoverd dat Baguet blijk geeft van meer collegialiteit is volgens de rechtbank totaal artificieel en verantwoordt niet waarom dit in vergelijking met de kwalificaties en verdiensten van Jongen tot een andere rangschikking leidt. Ook het argument dat Baguet geen publicaties kon voorleggen omdat zij als ambtenaar gehouden was door haar plicht tot gereserveerdheid, kan de rechtbank niet overtuigen.

Uit al deze elementen blijkt dat 'lors de sa séance du 9 octobre 2001, l'assemblée générale du Conseil d'Etat n'a pas régulièrement comparé les titres et mérites respectifs de Monsieur Jongen et de Madame Baguet'. De conclusie van de rechtbank is klaar en duidelijk: de Belgische Staat heeft een fout begaan door de beslissing van de algemene vergadering van de Raad van State tot de zijne te maken, 'malgré les irrégularités'. Deze onregelmatigheden worden als een fout aangemerkt in de zin van artikel 1382 B.W. en de rechtbank erkent dat daardoor aan de verzoeker schade is toegebracht. De Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van binnenlandse zaken, is veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding van één euro. De eis om het vonnis van de rechtbank ook te publiceren in twee Franstalige kranten (*Le Soir* en *La Libre Belgique*), in twee juridische tijdschriften (*Le Journal des Tribunaux* en *Le Journal des Procès*), alsook op de website van het Belgisch Staatsblad en op de homepage van de Raad van State vond de rechter wel te ver gaan, temeer omdat niet was aangetoond op welke wijze deze vormen van openbaarmaking konden bijdragen aan de schadeloosstelling van de verzoeker. Volgens het vonnis heeft de onrechtmatige beslissing immers geen schade toegebracht aan de (professionele) reputatie of de goede naam van verzoeker. Bovendien mag de publicatie van een vonnis of

arrest in het kader van de civiele aansprakelijkheid niet bevolen worden als een vorm van bestraffing van een bepaald gedrag. Daarom wordt volstaan met het toekennen van 'un euro symbolique'.

KRAS OP BLAZOEN VAN DE RAAD VAN STATE

Het vonnis lijkt erop te wijzen dat de politisering van de benoemingen bij de Raad van State zich ook binnenshuis heeft genesteld, binnen de muren van de justitie zelf. De politisering of onrechtmatige beïnvloeding dus niet als iets wat de magistratuur overkomt, maar wat de magistraten van de Raad van State zelf 'bemeesteren'. Vooral aan Franstalige kant blijkt men nog niet helemaal te hebben afgerekend met de kwaal van de politieke benoemingen. Het vonnis bewijst tegelijk dat de rechtsstaat, dat justitie zelf, een weerbaar, zelfreinigend vermogen heeft en dat er rechtsmiddelen beschikbaar zijn om tegen deze onfrisse praktijken op te komen. Al moet men een wel erg weerbare burger vinden die dit juridisch gevecht wil aangaan én een moedige alleenzettelende rechter in de rechtbank van eerste aanleg die de algemene vergadering van de Raad van State op de vingers durft tikken. Het symbolisch belang van het vonnis in de zaak Jongen tegen de Belgische Staat is daarom niet te onderschatten. De praktische gevolgen van de uitspraak reiken minder ver. De betrokkene moet het stellen met een symbolische schadevergoeding en de op basis van een onregelmatige procedure benoemde staatsraad blijft op post. Het vonnis van de rechtbank te Brussel is een serieuze kras op het blazoën van het rechtscollege dat zelf geacht wordt streng op te treden tegen ondeugdelijke motiveringen en machtsafwendende in administratieve rechtshandelingen en benoemingsprocedures bij de overheid.

(De auteur is hoogleraar mediarecht en auteursrecht aan de Universiteit Gent)

Rb. Brussel 26 februari 2004, F. Jongen t. Etat belge, *NJW* 2004, 382; *JdProces* 2004, afl. 477, 22, met noot Philippe Toussaint

tot nu toe de twee uit te leveren, omdat er vermoedens bestaan dat de gearresteerden die hen verklikten, eerst werden gefolterd. +++ Het Chinese Volkscongres - het staatsparlement - verankert het eigendomsrecht en het respect voor de mensenrechten in de Chinese grondwet. +++ De commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement keurt, meerderheid tegen oppositie, het ontwerpdecreet goed dat de participatiestructuren in het gesubsidieerd leerplachtonderwijs en de hervorming van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) regelt. Het bepaalt dat er in iedere school een schoolraad wordt opgericht. +++ De Kamer keurt een wetsontwerp goed dat fraude met kilometer tellers bij de verkoop van personenwagens moet tegengaan. De tekst moet nu nog naar de Senaat. +++ Op 1 april treedt de nieuwe wet op het pensioenspaarfonds in werking. Door de nieuwe wet vervalt voor de fondsbeheerders de verplichting om minimum 30 procent van de activa te beleggen in Belgische aandelen. De nieuwe wet komt er na een klacht van de Europese Commissie. +++ De vijf Britten die werden overgevoerd van de Amerikaanse legerbasis van Guantánamo naar Groot-Brittannië worden daar na ondervraging vrijgelaten. Het Britse gerecht lijkt niet van plan hen te vervolgen. In Guantánamo worden ook nog twee personen vastgehouden die de Belgische nationaliteit hebben. +++ In Irak ondertekenen de leden van de bestuursraad voor Irak een voorlopige grondwet +++ Een verbod op reclame voor alcohol op televisie - vervat in de Franse 'loi Evrin' - is niet strijdig met de Europese regelgeving. Dat oordeelt de advocaat-generaal van het Europees Hof voor Justitie. Het Hof zelf moet zich nog uitspreken, maar meestal volgt het de conclusies van de advocaat-generaal. +++ Een ultieme poging om een akkoord te vinden over een Europees octrooi botst op een veto van Spanje en Duitsland. +++